

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „РАН БОСИЛЕК“

5300 Габрово, ул. “Орлово гнездо” 12, www.ranbosilek.com
тел.: 066 / 807 516, e-mail: info-700102@edu.mon.bg

План за дейността на Координационния съвет по Механизма за противодействие на тормоза и насилието за учебната 2025/2026 година

I. Увод

Насилието и тормозът в училище представляват сериозен проблем, който засяга не само отделните ученици, но и цялата училищна общност. Те водят до влошаване на училищния климат, до негативни последици за психичното и емоционално здраве на децата и до намаляване на качеството на учебния процес.

ОУ „Ран Босилек“ реализира политика за създаване на сигурна, спокойна и подкрепяща училищна среда, в която всяко дете може да се развива без страх от физическа, вербална, социална или онлайн агресия. За целта в училището е създаден Координационен съвет, който обединява усилията на педагогическия екип, учениците, родителите и институциите.

Превенцията на тормоза е процес, който включва:

- навременно разпознаване на първите признаци на неприемливо поведение;
- бърза реакция и адекватна намеса;
- работа по формиране на ценности, социални умения и нагласи за толерантност и емпатия;
- изграждане на устойчиви механизми за подкрепа и сътрудничество.

II. Цели

1. Превенция и ограничаване на проявите на агресия, тормоз и насилие в училище.
2. Създаване на сигурна, приобщаваща и подкрепяща училищна среда.
3. Подобряване на координацията между училището, родителите и институциите.
4. Повишаване на информираността на ученици, учители и родители по темата за тормоза и неговите форми.
5. Развитие на умения у учениците за ненасилствено разрешаване на конфликти и изграждане на позитивни взаимоотношения.

III. Общи положения

1. В училището е създаден Координационен съвет, ръководен от главни учители, с участие на представители на педагогическия състав, председателя на училищното настоятелство и ученици.
2. Съветът планира, координира и проследява изпълнението на мерките по Механизма.
3. Превантивните действия се реализират на три нива: класна стая/паралелка, училище, общност.
4. Вниманието се обръща както на физическия тормоз, така и на вербалните, социалните и дигиталните форми на насилие.
5. При първи сигнали за риск се предприемат стъпки за предотвратяване на ескалация, за да се даде ясен знак, че агресивното поведение няма да бъде толерирано.

II. Основни дейности

1. Дейности на ниво клас/класна стая

На това ниво акцентът е върху ежедневната превантивна работа в паралелките и индивидуалния контакт с учениците:

- Прилагане на различни форми на групова работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит по време на часа на класа, както и в учебните часове по обществени науки, литература и гражданско образование.
- Използване на теми от учебното съдържание, свързани с правата на децата, ценностите, социалните роли и функционирането на обществото, за обсъждане и анализ на проблеми, свързани с насилието и толерантността.
- Провеждане на индивидуални разговори с ученици и родители при съмнения за наличие на тормоз или при вече възникнали ситуации, с цел ранна превенция и подкрепа.
- Създаване на „правила на класа“, които се изработват съвместно с учениците и се договаря процедура за действие при нарушаването им.
- Въвеждане на ролеви игри и тренинги, развиващи емпатия, толерантност, умения за ненасилствено решаване на конфликти и уважение към различията.
- Изграждане на позитивен микроклимат в класа чрез съвместни инициативи, празници и доброволчески дейности.
- Провеждане на тематични часове на класа, посветени на теми като „Приятелство и уважение“, „Толерантност и различия“, „Конфликт и решение без насилие“.
- Използване на учебно съдържание по обществени науки за дискусии по теми: права на децата, ценности, социални роли, работа на институции, тормоз, насилие, презентации.
- Индивидуални разговори с ученици и родители при сигнали за тормоз или насилие.
- Организиране на ролеви игри, групови задачи и тренинги за развитие на умения за емпатия, сътрудничество и уважение.

2. Дейности на ниво училище

На училищно равнище се работи за създаването на общи политики, които да гарантират сигурна и подкрепяща среда:

- Разработване на план за противодействие на училищния тормоз и интегрирането му в училищната документация.
- Въвеждане на промени в Правилника за дейността на училището, чрез които понятието „тормоз“ се дефинира ясно и се включва като част от училищната политика.
- Обобщаване на предложенията за правила на поведение, изработени от отделните класове, и формулиране на общоучилищни ценности и правила, които да важат за всички.
- Организиране на извънкласни форми – клубове, ИУЧ, ФУЧ и проекти за развитие на лични и социални умения.
- Подобряване на системата за дежурства в училище – разширяване на контрола върху местата, които са идентифицирани като рискови точки.
- Насърчаване на учениците да съобщават за случаи на тормоз, като се гарантира тяхната конфиденциалност и защита.
- Разработване и приемане на вътрешни правила и процедури за превенция и реакция при случаи на насилие.
- Провеждане на училищни кампании „Да кажем НЕ на тормоза“ с изложби, конкурси за плакати, есета и рисунки.

- Обучения за учители за разпознаване на ранни признаци на тормоз и ефективни методи за превенция.
- Въвеждане на система за анонимно подаване на сигнали от ученици.
- Психологическа подкрепа – индивидуални и групови консултации за ученици в риск и за ученици-агресори.
- Сътрудничество с Ученическият съвет за определяне на „ученици-ментори“, които да подкрепят връстници в затруднение.
- Прилагане на подхода „връстници обучават връстници“ (peer education) – обучение на ученически лидери, които да бъдат медиатори при конфликти и подкрепа за жертвите на тормоз.
- Провеждане на обучения и тренинги за училищния парламент, насочени към овладяване на критични ситуации, прилагане на ненасилствени методи на възпитание и кризисни интервенции.
- Активно включване на родителите и обществените съвет – чрез:
- участие на родители-специалисти (психолози, лекари, социални работници, артисти, спортисти и др.) в училищни инициативи;
- родители-доброволци за придружаване на групи ученици при пътя от и до училище;
- родители-посредници между училището и други организации или институции;
- родители-донори на ресурси за училищни дейности.
- Изграждане на партньорства с външни институции и организации – Общинска комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (КБППМН), РУ на МВР, Отдел „Закрила на детето“, НПО, културни институции и др.

3. Дейности на ниво общност

Това ниво надгражда училищните инициативи и ги свързва с по-широката социална среда:

- Провеждане на информационни кампании в общността – плакати, брошури, публични събития, посветени на ненасилието и толерантността.
- Организиране на съвместни прояви с местни институции – спортни турнири, културни фестивали, изложби под мотото „Заедно срещу насилието“.
- Създаване на родителски клуб за подкрепа и превенция, в който се обменя опит и се обсъждат конкретни проблеми.
- Партньорство с медиите за популяризиране на положителни примери и инициативи.
- Включване на бивши възпитаници и личности от общността като доброволци и ментори, които да бъдат ролеви модели за децата.
- Провеждане на родителски срещи и семинари на тема „Как да разпознаем и предотвратим тормоза“, Видове тормоз. Насилие - прояви.
- Създаване на родителски клуб за взаимопомощ и споделяне на добри практики.
- Включване на представители на общината, социалните служби и НПО в кампании за превенция.
- Организиране на съвместни инициативи „Училище и общност срещу насилието“.
- Партньорство с местни институции за провеждане на лекции и тренинги (полиция, социални работници, психолози).

V. Очаквани резултати

1. Намаляване на случаите на агресия и тормоз в училище.
2. Повишена информираност на учениците за правата им и за начините за търсене на помощ.
3. Подобрили социални умения и нагласи за толерантност, емпатия и сътрудничество.
4. Повишено доверие между ученици, учители и родители.
5. Създадена устойчива система за ранна превенция и ефективна реакция при прояви на насилие.
6. Активно участие на родителите и общността в училищния живот.

VI. Индикатори за успех

1. Брой проведени часове и инициативи по темата.
2. Намаляване на регистрираните сигнали за тормоз и насилие.
3. Брой ученици, родители и учители, участвали в кампании и обучения.
4. Положителна обратна връзка от анкетиране на ученици и родители.
5. Повишена мотивация за участие в училищни дейности и проекти.

Училището носи особена отговорност за изграждането на безопасна и приобщаваща среда, в която всяко дете да може да се развива спокойно и уверено. Настоящият план очертава конкретни мерки за превенция и противодействие на тормоза и насилието, като поставя акцент върху партньорството между учители, ученици, родители и институции. Само чрез последователна работа и обединени усилия можем да постигнем училище без насилие – училище, в което доминират уважението, доверието и взаимната подкрепа.

Учебна 2025/2026 година

Период	Дейност	Отговорници	Очаквани резултати
Септември 2025	Заседание на Координационния съвет. Приемане на годишния план за дейността. Разясняване на отговорностите на членовете.	Председател на съвета, педагогически съветник, училищно ръководство	Утвърден план; ясно разпределени задачи.
Септември – октомври 2025	Провеждане на входящо анкетиране за нагласите на учениците и усещането им за сигурност в училище.	Педагогически съветник, класни ръководители	Анализ на училищния климат; идентифицирани рискови групи.
Октомври 2025	Организиране на „Ден на толерантността“ и инициативи за позитивна училищна среда – изложби, конкурси, дебати.	Координационен съвет, учители, Ученически съвет	Повишени нагласи за уважение и взаимопомощ.
Ноември 2025	Информационна среща с родители: „Разпознаване и превенция на насилието и тормоза у дома и в училище“.	Педагогически съветник, училищен психолог	Повишена информираност и ангажираност на родителите.

Период	Дейност	Отговорници	Очаквани резултати
Декември 2025	Обучителна сесия за учителите: „Подходи за реагиране при случаи на агресия и насилие“.	Председател на съвета, външен експерт	Повишена компетентност на педагогическия екип.
Януари 2026	Заседание на съвета за анализ на проведените дейности през първия срок. Обсъждане на допълнителни мерки.	Членове на съвета	Междинен отчет; корекции в плана при необходимост.
Февруари 2026	Кампания по случай Деня на розовата фланелка – „Против тормоза в училище“ – флашмоб, арт инициативи, лекции.	Ученици-доброволци, класни ръководители	Широко участие на ученици и родители; утвърждаване на позитивни модели на поведение.
Март 2026	Работилници за ученици: „Емпатия, уважение и позитивна комуникация“.	Педагогически съветник, класни ръководители	Развити социални и комуникативни умения у учениците.
Април 2026	Съвместна среща с представители на МВР, ДСП, Отдел „Закрила на детето“ и други институции за координация на действията.	Председател на съвета	По-добра междуинституционална координация и подкрепа.
Май 2026	Обобщаване на резултатите от дейността за годината. Провеждане на анкети сред ученици и родители за ефективността на мерките.	Координационен съвет	Анализ на ефективността; изведени препоръки.
Юни 2026	Годишен отчет на съвета. Подготовка на предложения за дейности и нови превантивни мерки за следващата учебна година.	Председател на съвета, училищно ръководство	Готов годишен отчет и план за 2026/2027 г.

В РЕЗУЛТАТ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА ЗА ДЕЙНОСТТА НА КООРДИНАЦИОННИЯ СЪВЕТ СЕ ОЧАКВА:

- Намаляване на проявите на агресия и тормоз във всички техни форми – физически, вербален, психически и кибертормоз.
- Повишаване на информираността и чувствителността на учениците по темата за насилието, разпознаването на рискови ситуации и начините за реагиране.
- Формиране на ценности и нагласи у учениците за уважение, съпричастност, толерантност и солидарност.
- Подобрена комуникация между ученици, учители и родители, основана на доверие и сътрудничество.
- Утвърждаване на позитивна училищна култура, в която се насърчават добрите взаимоотношения, взаимопомощта и уважението към различията.
- По-добра координация с институциите – МВР, ДСП, Отдел „Закрила на детето“, неправителствени организации и др.
- Създаване на устойчива превантивна система, която осигурява навременна намеса и ефективни мерки при всяка кризисна ситуация.

ОТЧИТАНЕ

Дейността на Координационния съвет ще се отчита чрез:

- Заседания на Координационния съвет – минимум три пъти в учебната година (начало на годината, средата на годината и края на учебната година).
- Доклади до Директора и Педагогическия съвет, включващи резултатите от проведените дейности, анализ на сигналите за насилие и препоръки за подобряване на превантивните мерки.
- Обратна връзка от родители, ученици и учители – чрез анкети, дискусии и срещи, които ще дадат информация за ефективността на предприетите мерки.
- Протоколиране на заседанията в специална книга, която ще служи за база при последващи анализи и отчети.

МЕРКИ ПРИ КРИЗИСНИ СИТУАЦИИ

Училищен координационен съвет за противодействие на училищния тормоз

Председател: Невена Стоенчева – педагогически съветник

Членове:

- 1. Милена Пенева – старши учител в прогимназиален етап**
- 2. Росица Иванова – учител ЦОУД в начален етап**

Основни стъпки при кризисни ситуации:

1. УКС заседава минимум два пъти в учебен срок за текущ контрол, както и извънредно – в рамките на 24 часа при наличие на писмен или устен сигнал.
2. При възникване на кризисна ситуация веднага се уведомява директорът на училището.
3. При потвърден случай на насилие или риск, УКС изготвя индивидуален план за кризисна интервенция, включващ конкретни стъпки за подкрепа на жертвата, работа с извършителя и с наблюдателите.
4. При необходимост се уведомяват и външни институции – ДСП, МВР, медицински лица.

ПРАВИЛА ЗА РАБОТА НА КОМИСИЯТА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ТОРМОЗА

Председателят отговаря за регулярните и инцидентни заседания на комисията.

Всички членове са длъжни да споделят пълна информация по случаите и да координират действията си.

При спорни въпроси комисията се обръща към директора на училището.

Всяко заседание се протоколира, като протоколът се подписва от всички членове.

Води се документация за предприетите мерки, резултатите и последващите действия.

Членовете на комисията действат по разпределение на конкретни ангажименти, описани в механизма за противодействие.

Въвежда се „защитна мрежа“ – ясни задължения на всички служители, включително учители, помощен персонал и административни служители.

ИНТЕРВЕНЦИИ В СИТУАЦИИ НА ТОРМОЗ

Ниско ниво – нарушаване на правилата

- Прекратяване на ситуацията, посочване на нарушеното правило.
- Налагане на последици съгласно вътрешния правилник.

Повтарящи се нарушения

- Изготвяне на протокол за тормоз.
- Възстановяване на нанесени щети.
- Преценка за необходимост от разговор с родителите.

Сериозни случаи – злоупотреба със сила или риск за живота и здравето

- Насочване към местната комисия за БППМН, полицията и Отдел „Закрила на детето“.
- Съставяне на протокол, среща с родителите.
- Включване на учениците в специализирани програми за превенция и подкрепа.

ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛ ЗА ДЕТЕ В РИСК

Съгласно чл. 7 от Закона за закрила на детето, всяко лице, което узнае, че дете е в риск, е длъжно незабавно да уведоми:

дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП);
Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД);
Министерството на вътрешните работи (МВР).

На разположение е Националната телефонна линия за деца – 116 111, която функционира 24 часа в денонощието и е безплатна.

Според координационния механизъм при получаване на сигнал за насилие от една институция, тя е длъжна да информира останалите компетентни органи в срок до 1 час. Проверка на сигнала се извършва до 24 часа от социален работник в ОЗД.

VI. Индикатори за оценка на ефективността

1. Анкетни проучвания сред учениците

- Най-малко 80% от учениците да заявят, че се чувстват в безопасност в училище.
- Намаляване с поне 20% на учениците, които съобщават за преживян тормоз (в сравнение с входящото анкетиране).

2. Регистрирани случаи

- Намаляване на броя на сигналите за агресия и тормоз в училище спрямо предходната година.
- Увеличаване на броя на случаите, при които е приложена навременна и адекватна интервенция.

3. Учителски капацитет

- Поне 90% от педагогическия персонал да премине през обучения/тренинги по превенция и справяне с агресия.
- Учителите да прилагат на практика поне две нови стратегии/методики за работа по темата в клас.

4. Ученическо участие

- Участие на минимум 50% от паралелките в инициативи за позитивна училищна среда.
- Увеличаване на броя на учениците-доброволци във връзка с инициативите „връстници обучават връстници“.

5. Работа с родители

- Провеждане на поне 2 родителски срещи с акцент върху темата „тормоз и насилие“.
- Най-малко 30% от родителите да участват в училищни инициативи или партньорства.

6. Партньорства с институции

- Провеждане на поне 2 съвместни срещи/инициативи с външни институции (МВР, ДСП, Общ.КБППМН и др.).
- Изграждане на работещ механизъм за бърза реакция при сериозни случаи на насилие.

7. Финален анализ

- Подготовка на годишен доклад с данни от анкети, статистика за случаи, обратна връзка от ученици, родители и учители.
- Формулиране на конкретни препоръки за следващата учебна година.

VII. Интервенции в ситуации на тормоз, според приетите правила

Процедури

Ниво на тормоз	Отговор на училището
Ниско нарушаване на правилата (единични прояви на грубо поведение, обиди, подигравки)	- Незабавно прекратяване на ситуацията. - Изтъкване на нарушеното правило. - Налагане на съответната последица според вътрешния правилник.
Повтаряне на едни и същи нарушения (системност в поведението, отказ за промяна, влошаване на отношенията)	- Съставяне на Протокол за тормоз . - Възстановяване на щетата (ако има такава). - Преценка за разговор с родителите.

Сериозен тормоз (злоупотреба със сила, унижение, екстремни ситуации, застрашаващи живота, здравето или телесния интегритет на жертвата или извършителя)	- Незабавно уведомяване и насочване към: ▪ местната комисия за БППМН; ▪ полицията; ▪ отдел „Закрила на детето“; ▪ общината – съгласно координационния механизъм. - Съставяне на Протокол за тормоз. - Среща с родителите. - Възстановяване на щетата. - Включване на учениците в допълнителни програми за възпитание и социални умения.
---	--

VIII. Подаване на сигнал за дете в риск

Съгласно **чл. 7 от Закона за закрила на детето**:

1. Всяко лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно **незабавно** да уведоми:
 - Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП);
 - Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД);
 - Министерството на вътрешните работи (МВР).
2. Същото задължение имат и всички лица, на които това е станало известно във връзка с упражняваната професия или дейност, дори и ако информацията е обвързана с **професионална тайна**.

Национална телефонна линия за деца – 116 111

- Национална, безплатна, достъпна 24 часа в денонощието.
- Предоставя консултиране, информиране и помощ.
- Могат да се обръщат и професионалисти при нужда от съдействие.

Координационен механизъм при подаден сигнал

- Ако сигналът бъде приет от някой от органите (ДСП/ОЗД, ДАЗД или МВР), той е длъжен да уведоми останалите **в рамките на 1 час** от регистриране на сигнала.
- Сигналът се изпраща до **ДСП по настоящия адрес на детето**.
- Във всеки отдел „Закрила на детето“ началникът определя **отговорен социален работник**, който извършва проверката в срок до **24 часа** от постъпване на сигнала.

Изготвил: Педагогически съветник
/Н. Стоенчева/